

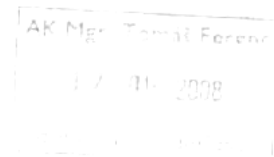
46 Cm 238/2000

9 Cmo 463/2007-584

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě ve složení JUDr. Daniela Menclová, předsedkyně, JUDr. Marie Grygarová a JUDr. Vladislava Riegrová Ph.D., soudkyně, v právní věci žalobce: **Mgr. Pavel Klán, U Průhonu 40, Praha 7, správce konkurzní podstaty úpadce TESLAMP Holešovice, a.s., U Papírny 9/614, Praha 7, IČ 00009784**, zastoupeného advokátem Mgr. Tomášem Ferencem, Dlouhá 141, Příbram II., proti žalovanému: **Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, Praha 4, IČ 45244782**, zastoupenému advokátem Mgr. Markem Pilařem, Elišky Peškové 15, Praha 5, za účasti vedlejšího účastníka na straně žalovaného: **Česká konsolidační agentura, Janovského 438/2, Praha 7, IČ 70109966**, o zaplacení částky 1.222.034.195,72 Kč s přísl., o odvolání žalobce a žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze č.j. 46 Cm 238/2000-492 ze dne 18. prosince 2006 ve znění opravného usnesení č.j. 46 Cm 238/2000-528 ze dne 4. května 2007,

t a k t o :

I. **Rozsudek soudu prvního stupně ve znění opravného usnesení se v části bodu II. výroku v rozsahu částky 523,849.103,87 Kč potvrzuje.**

II. **Ve zbývajících částech se bod II. výroku a dále bod III. výroku rozsudku zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem ve znění opravného usnesení (dále jen rozsudek) soud prvního stupně zastavil řízení do částky 98,196.442,85 Kč s úrokem z prodlení jak je blíže specifikován ve výrokové části rozsudku (bod I. výroku), uložil

žalovanému zaplatit žalobci na částku 1.123,837.753,87 Kč se 7,8% úrokem z prodlení od 30.9.2000 do zaplacení do 30-ti dnů od právní moci rozsudku (bod II. výroku) a žalovanému dále uložil zaplatit na nákladech řízení částku 5,917.181,- Kč k rukám právního zástupce žalobce.

Jak vyplývá z odůvodnění rozsudku, domáhal se žalobce přiznání sporné částky jako bezdůvodného obohacení na straně žalovaného, k čemuž došlo poskytnutím plnění podle neplatných smluv. V první řadě odkazoval žalobce na smlouvu ze dne 11.8.1997 o přistoupení Tesly Holešovice, a.s. (nyní úpadce Teslamp, a.s.), k závazku společnosti TES Praha, a.s., t.j. závazku vůči žalovanému ze smlouvy o úvěru č.420/001/96 na částku 843.000.000,- Kč (dále jen Smlouva o privatizačním úvěru). Jednalo se o úvěr na zaplacení kupní ceny cenných papírů - 100 % akcií Tesla Holešovice, a.s., podle uvedené úvěrové smlouvy uzavřené mezi žalovaným jako věřitelem a TES Praha, a.s., jako dlužníkem, kdy poskytnutý úvěr měl sloužit k zaplacení ceny uvedených cenných papírů zakoupených dlužníkem (TES, a.s.) od Fondu národního majetku. Podle žalobce smlouva o převzetí dluhu s odkazem na ust. § 531 obč.zák. byla uzavřena v rozporu s ust. § 161e a § 196a obch.zákoníku a převzal-li úpadce závazek akcionáře, je tato smlouva neplatná i podle ust. § 39 obč.zákona. Protože se žalobce choval po uzavření smlouvy z 11.8.1997 jako dlužník, t.j. plnil podle této smlouvy, vzniklo žalovanému bezdůvodné obohacení. Kromě toho odvozoval žalobce svůj nárok i z tvrzené neplatné smlouvy o úvěru č.700/011/98 ze dne 30.1.1998 uzavřené mezi úpadcem jako dlužníkem a žalovaným jako věřitelem, kterou úpadce získal úvěr ve výši 31,331.000,- DEM (dále jen Smlouva o devizovém úvěru), kdy tímto úvěrem splácel žalovanému neplatně převzaté závazky z úvěrové smlouvy mezi TES, a.s., a žalovaným (viz shora), převzaté smlouvou z 11.8.1997.

V průběhu řízení vyčíslil žalobce uplatněný nárok tak, že uhrazený privatizační i devizový úvěr představují částku 929,177.467,49 Kč a užítky z této částky částku 194.660.286,18 Kč. V rozsahu částky 98,196.441,95 Kč vzal žalobce žalobu zpět, soud řízení v této části zastavil podle ust. § 96 o.s.ř.

Žalovaný svou obranu založil na tvrzení platnosti smlouvy o převzetí dluhu a rovněž smlouvy o devizovém úvěru a dále na námitce promlčení. Následně uplatnil svou pohledávku z devizového úvěru k započtení a namítl výši nároku v části požadovaných užiteků.

Soud prvního stupně v odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že hmotněprávní úkon započtení učinil žalovaný podáním ze dne 24.9.2001 s tím, že takto započítává své nároky ze smlouvy o devizovém úvěru, přičemž nepožádal žalobce (úpadce) o vrácení plnění dle ust. § 563 obč.zákona. Tento úkon žalovaného soud vyhodnotil jako nedostatečně určitý vzhledem k tomu, že není výslovně uvedeno "jaká z pohledávek žalobce započtením zaniká" a s tím, že "pohledávku žalovaný postoupil vedlejšímu účastníkovi". Proto soud uzavřel, že k platnému započtení ve smyslu ust. § 580 obč.zákoníku nedošlo a v rozsahu částky nedotčené zpětvzetím žaloby, s přihlédnutím k nesporné výši uplatněného nároku včetně užitku, žalobě vyhověl jak uvedeno v bodě II. výroku. Tento výrok

soudu je opřen o závěr, že na straně žalovaného došlo ke vzniku bezdůvodného obohacení, kdy žalovaný ve snaze zajistit návratnost prostředků poskytnutých společnosti TES, a.s., Praha, "inicioval uzavření neplatných smluv o převzetí dluhu a o devizovém úvěru, přičemž mu muselo být zřejmé, že tak čini na úkor původního žalobce, kterému se nedostává plnění". Žalovaný, podle závěru soudu prvního stupně, nemohl být v daných souvislostech při uzavírání uvedených smluv v dobré víře, neboť musel vědět, že žalobce nemůže mít zájem na převzetí dluhu, téměř ve výši jedné miliardy, neboť neobdržel protiplnění.

Co se týče výroku o náhradě nákladů řízení odkázal soud na ust. § 142 odst.2 o.s.ř. Převážně úspěšnému žalobci tak přiznal částku odpovídající odměně za právní službu podle přísl. ustanovení vyhl.č.177/1966 Sb., včetně odpovídající sazby daně z přidané hodnoty, jejímž plátcem je právní zástupce žalobce, vše podle poměru úspěchu ve sporu (82,95 %), to za první řízení před soudem prvního stupně. Za další řízení, včetně řízení odvolacích, přiznal soud žalobci náklady řízení v rozsahu 83,92 % podle vyhl.č.484/2000 Sb.

Proti rozsudku, v části bodu II. a III. výroku rozsudku, se žalovaný včas odvolal. S rozsudkem, ve vymezeném rozsahu, nesouhlasí a navrhuje jeho zrušení a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Soudu prvního stupně vytýká nesprávné právní posouzení, to, že na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním, jakož i to, že skutkový stav zjistil neúplně a že nepřihlédl ke skutečnostem žalovaným tvrzeným na svou obranu. Podle mínění žalovaného je rozsudek nepřezkoumatelný ve smyslu ust. § 157 o.s.ř., když závěry o prokázání jednotlivých skutkových tvrzení se týkají předchozích fází řízení, nikoli řízení aktuálního a skutková a důkazní zjištění, stejně tak úvahy soudu, nejsou z rozsudku patrná. To je markantní kupř. u závěru ohledně nedostatku dobré víry žalovaného, když ten je podle obsahu str.6 odůvodnění rozsudku dán i na straně žalobce a společnosti TES, a.s. Rovněž shledává nedostatek co do absence uvedení konkrétního zákonného ustanovení, na jehož základě byla žalovanému uložena ve výroku rozsudku uvedená povinnost. Potřebu náležitého odůvodnění ve smyslu ust. § 157 odst.2 o.s.ř. lze přitom dovodit z rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 Odo 177/2002 a z několika nálezů Ústavního soudu ČR, jež zdůrazňují právo na soudní ochranu zakotvenou v Listině základních práv a svobod.

Ve věci nároku na vydání bezdůvodného obohacení žalovaný polemizuje především s otázkou, na straně kterého ze zúčastněných subjektů vzniklo bezdůvodné obohacení. Zda to byl žalovaný, kterému žalobce plnil podle neplatné smlouvy, nebo společnost TES, a.s., jejíž dluh z privatizačního úvěru byl takto částečně splacen. Soud prvního stupně se však v tomto směru nevypořádal se vzájemným vztahem mezi jednotlivými smlouvami, tedy Smlouvou o privatizačním úvěru, Smlouvou o převzetí dluhu a Smlouvou o devizovém úvěru. Co se týče vzniku bezdůvodného obohacení v částce 599 mil.Kč, zde žalovaný konstatuje, že jeho majetek se v uvedeném rozsahu nezvýšil, nedostalo se mu tedy majetkové

hodnoty, kterou by byl, s ohledem na zákonnou konstrukci, povinen vydat. V tomto směru argumentuje žalobce zejména okolnostmi daného případu, skutečností, že se nemohl obohatit vlastními prostředky cestou převodu vlastních prostředků na vlastní účet, v podstatě účetní transakcí. I tak by však bezdůvodným obohacením nebyla částka 599,988.650,- Kč, ale jen 329,188.817,49 Kč jako rozdíl mezi částkami placenými oběma stranami se zřetelem k plněním dle obou smluv, o převzetí dluhu a o devizovém úvěru. Na podporu uvedeného odkazuje žalovaný k ust. § 457 obč. zák. na obsah rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 29 Odo 52/2002 (str.8 odvolání). K tomu žalovaný jako odvolatel dále dovozuje, že poskytl-li žalobce částku 599 mil.Kč žalovanému, jako částku od získanou devizovým úvěrem, tak buď vzniklo podle ust. § 454 obč.zákoníku bezdůvodné obohacení na straně TES, a.s., nebo žalobce plnil sám za sebe, tím však vrátil žalovanému zpět bezdůvodné obohacení, které sám od něj získal, přičemž došlo tak k vzájemnému vypořádání bezdůvodného obohacení. K tomu žalovaný upozorňuje, že co do částky 64,903.342,18 Kč již žalobci v minulosti plnil na jistinu devizového úvěru, avšak nyní byl k úhradě této částky v rámci devizového úvěru opět zavázán.

V další části odvolání žalovaný obsáhle argumentuje k platnosti svého kompenzačního projevu k částce 599 mil.Kč s 14,4 % úrokem p.a. od 6.2.1998 dle podání z 24.9.2001, který opakovat a podrobněji vymezil podáním ze dne 1.2.2002. K započtení byla použita pohledávka žalovaného z bezdůvodného obohacení vzniklého poskytnutím úvěru dle neplatné smlouvy o devizovém úvěru. Ke dni převodu částky na účet žalobce určený ve smlouvě nastala splatnost pohledávky žalovaného. I pokud by byl zde názor o nesplatnosti dané pohledávky, nejednalo se o započtení předčasné, neboť žalobce v dané době již nebyl schopen plnit své peněžité závazky (§ 359 obč.zákoníku). Opakování kompenzační námitky bylo navíc učiněno před opětovným prohlášením konkurzu na majetek žalobce (6.3.2002). Co do nedostatku určitosti započtení uvedeného v odůvodnění napadeného rozsudku žalovaný zdůrazňuje, že předmětné započtení bylo dostatečně určité vzhledem k tomu, že jde o jedinou pohledávku z dané smlouvy (o devizovém úvěru) oproti jediné pohledávce žalobce v rozsahu jak je vymezena žalobou, t.j. bezdůvodné obohacení jako souhrnu plateb na privatizační a devizový úvěr. Konečně žalovaný upozorňuje na stanovisko žalobce co do pohledávky vedlejšího účastníka uplatněné v konkurzu prohlášeném na majetek společnosti TES, a.s., - popření postoupené pohledávky ze smlouvy o devizovém úvěru jako pohledávky z neplatné smlouvy, oproti tvrzení žalobce v souzené věci, že na vedlejšího účastníka předmětná pohledávka ze smlouvy i z bezdůvodného obohacení postoupená byla. Přitom podle judikatury může být předmětem postoupení jen určitá pohledávka, nikoliv celý závazkový vztah.

Pokud jde o problematiku užitků z bezdůvodného obohacení a dobré viry, žalovaný odmítá ztotožnit se se závěrem soudu prvního stupně, že to byl on, kdo inicioval uzavření neplatných smluv. Žalovaný tedy odmítá nárok na vydání užitků z bezdůvodného obohacení ve smyslu ust. § 458 odst.2 obč.zákona, neboť iniciátory uzavření Smlouvy o převzetí dluhu byl žalobce a společnost TES, a.s., v tomto směru soud prvního stupně neprovedl ani žalovaným navrhané důkazy.

Podle žalovaného jeho dobrá víra trvala do dne 31.5.2004, dne doručení usnesení Vrchního soudu v Praze, kterým byla konstatována neplatnost předmětných smluv. I žalobce se po celou dobu choval jako dlužník, převzaté závazky plnil a dobrovolně je i uznával. Žalovaný popírá, že by výši užitků v částce 138,726.809,62 Kč učinil nespornou. Co do úroku z prodlení stanoveného napadeným rozsudkem ve výši 7,8 % p.a. ode dne 30.9.2000 žalovaný jednak dovozuje správnost výše 7,6 % p.a., jednak tvrdí, že počátek prodlení by mohl být dán až ode dne 1.10.2000 jako dne následujícího po splatnosti, dané doručením žaloby soudu dne 29.9.2000.

Žalovaný své odvolání doplnil v dalších podáních, zejména co do vyličení skutečností a shrnutím případu. Doplnil tak, že po vyhlášení napadeného rozsudku, byla v průběhu řízení před Krajským soudem v Hradci Králové ve věci 41 Cm 74/2004 zamítnuta žaloba žalovaného o určení pravosti pohledávky přihlášené do konkurzu na majetek úpadce TES Praha, a.s., s tím, že zde soud dospěl k odlišnému závěru, a to, že platby nynějšího úpadce Teslamp vedly k faktické úhradě privatizačního úvěru a pohledávka žalovaného je minimální, cca 42 mil.Kč). Na dané téma tedy nyní běží u odvolacího soudu dvě řízení. Žalovaný dále odkázal na "Právní expertizu k otázce plnění cizího dluhu" vypracovanou pro účely tohoto sporu prof. JUDr. Karlem Eliášem. Zdůraznil existenci vůle úpadce na převzetí cizího dluhu a plnění za něj, dovozuje možnost aplikace ust. § 332 odst.1 obch.zákoníku a posléze, při závěru o možnosti aplikace ust. § 451 nebo ust. § 454 obč.zákona upřednostňuje řešení případu podle naposledy uvedeného zák. ustanovení, neboť dovozuje, že obohaceným subjektem byla společnost TES, a.s., nikoliv žalovaný.

Proti rozsudku se odvolal i žalobce, a to proti bodu III. výroku o nákladech řízení, když dovozuje, že s ohledem na náročnost zjišťování výše užitků, snaze vyhnout se vypracování znaleckého posudku či uplatnění zásady volné úvahy soudu, žalobce sám poté, kdy výše užitků byla učiněná nespornou, vzal žalobu v rozsahu 98 mil.Kč zpět. Proto měl soud, podle mínění žalobce, při stanovení výše nákladů, postupovat dle ust. § 142 odst.3 o.s.ř. a žalobci přiznat náhradu nákladů řízení v plné výši.

K odvolání žalovaného se žalobce písemně vyjádřil. Odvolání v žádném ohledu neshledává důvodným a navrhuje, aby napadený rozsudek byl v bodě II. potvrzen a v bodě III. změněn v intencích jeho odvolání. Odkazuje na svá již dříve uplatněná stanoviska, jež rekapituluje, a dále se vyjadřuje k žalovaným nově uváděným skutečnostem. Zejména obsáhle komentuje otázku případné nepřezkoumatelnosti odůvodnění napadeného rozsudku, přičemž zásadně shledává výhrady žalovaného jako účelové. V této otázce pak uvádí, že s přihlédnutím k tomu, že účastníkům je charakter sporu dobře znám a proto otázky náležitosti a přezkoumatelnosti rozsudku nelze posuzovat přísně formalisticky. Pokud by odvolací soud shledal přesto napadený rozsudek jako nepřezkoumatelný, žalobce navrhuje, aby byl případně zrušen jen v nezbytném rozsahu. Co se týče otázky bezdůvodného obohacení žalobce se opírá o dílčí závěry odvolacího soudu v usnesení ze dne 15.5.2006, z nichž lze dovodit vznik pohledávky žalobce z tohoto titulu, už vzhledem k tomu, že odvolací soud uložil soudu prvního stupně zabývat se žalovaným tvrzeným započtením.

K argumentaci žalovaného stran tzv. automatického vypořádání bezdůvodného obohacení dle § 457 obč. zákoníku žalobce zdůrazňuje, že na obě smlouvy, smlouvu o převzetí dluhu z 11.8.1997 a smlouvu o devizovém úvěru z 30.1.1998, je třeba z právního hlediska pohlížet jako na dva samostatné právní vztahy vzniklé ze dvou samostatných úkonů, proto i plnění z těchto smluv - poskytnutí devizových prostředků a jejich použití na úhradu neplatně převzatého závazku - je třeba hodnotit samostatně jako plnění ze dvou vztahů. V otázce tvrzeného duplicitního přiznání částky 64,903.342,18 Kč jde o úhradu poskytnutou úpadcem na jistinu devizového úvěru, žalobce připouští, že soud prvního stupně v rozporu s předchozím názorem odvolacího soudu nezahrnul tuto částku do tzv. automatického vypořádání postupem dle ust. § 457 obč.zákona, přičemž žalobce v minulosti, pro případ takového postupu, připouštěl zamítnutí žaloby v této části. V otázce kompenzační námitky žalovaného je žalobce toho mínění, že podání ze dne 1.2.2002 je jen doplněním vlastního projevu započtení ze dne 24.9.2001, nejedná se tedy o nové započtení, přičemž obě podání jsou podle žalobce neurčitá. Především však žalobce uplatňuje v řízení více pohledávek, jednak vrácení jednotlivých plateb realizovaných dle smlouvy o převzetí dluhu, dále plateb dle smlouvy o devizovém úvěru a posléze i vydání užitků, kdy jednotlivé pohledávky jsou v různé výši a s různou dobou vzniku. Žalovaný tyto pohledávky srozumitelně nepopsal. Pokud jde o žalovaným namítanou výši užitků, odkazuje žalobce na protokol z jednání ze dne 12.12.2006, kde tato výše byla účastníky určena jako nesporná skutečnost. Konečně žalobce odmítá argumentaci obsahem rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové, jako rozhodnutí vydaného jiným soudem a v jiné věci.

Účastníci sporu při jednání před odvolacím soudem setrvali na svých stanoviscích, jak byly popsány shora. Žalobce dále vyjádřil nesouhlas s právní expertizou předloženou žalovaným, především z důvodu zásadního, s poukazem na tendenční charakter takového kroku.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek a řízení, které předcházelo jeho vydání podle ust. § 212 a § 212a o.s.ř. a po projednání v přítomnosti účastníků (ust. § 214 odst.1 o.s.ř.) dospěl k následujícím zjištěním a závěrům.

Jak uvedeno výše, soud I. stupně jednal ve věci opakovaně poté, kdy již odvolací soud zcela jednoznačně učinil závěr o neplatnosti úkonu označeného jako smlouva o převzetí dluhu datovaného dne 11.8.1997 a neplatnosti smlouvy o devizovém úvěru ze dne 30.1.1998. V této souvislosti nutno akcentovat, že neplatnost obou právních úkonů shledal odvolací soud pro rozpor se zákonným zákazem obsaženým v § 161e odst.1 obch.zák. Argumentoval-li tudíž následně žalovaný ve prospěch svého tvrzení, že mu žalobce poskytl plnění za společnost TES (dlužníka ze smlouvy o privatizačním úvěru) podle ustanovení § 332 odst.1 obch.zák., pak (pomineme-li absenci rozhodných tvrzení postupu dle zmíněného ustanovení a označení důkazů) legitimnost tohoto postupu je uvedeným zákonným

zákazem vyloučena. Z hlediska nesporných skutkových zjištění není rovněž na místě úvaha o aplikaci § 454 obč.zák. na jednání žalobce. Podle cit.předpisu se bezdůvodně obohatil ten, za něž bylo plněno, co po právu měl plnit sám. Skutková podstata tohoto ustanovení je naplněna za předpokladu, že ten, za něž bylo plněno třetí osobou jeho věřiteli (dále věřitel), aniž by byl mezi touto třetí osobou a věřitelem právní vztah, byl tímto zbaven své povinnosti věřiteli plnit. Tak tomu v daném případě nebylo. Dlužník z úvěrového vztahu založeného smlouvou o privatizačním úvěru nebyl jednáním žalobce zbaven své povinnosti, a to bez ohledu na neplatnost úkonu zakládajícího právní vztah mezi žalobcem (třetí osobou) a žalovaným. Bez ohledu na uvedené vyhodnocení skutkového stavu lze doplnit, že ostatně přistoupení na argumentaci žalovaného by ve svém důsledku znamenalo opominout zákonný zákaz obsažený v § 161e odst.1 obch.zák.

Lze tedy ve shodě se soudem I. stupně uzavřít, že žalovaný se přijetím plnění od žalobce bezdůvodně obohatil a je povinen toto bezdůvodné obohacení vydat žalobci.

Při posouzení důvodnosti soudem I. stupně přiznaného rozsahu bezdůvodného obohacení, nutno zohlednit to, že žalobci náleží vydání bezdůvodného obohacení do výše plnění poskytnutého žalovanému z neplatné smlouvy o převzetí dluhu. Pokud se týká užitků (§ 458 odst.2 obč.zák.), ztotožnil se odvolací soud s názorem soudu I. stupně, a sice, že z nesporných skutkových zjištění (zejména s přihlédnutím k personálnímu propojení zúčastněných právnických osob) lze dovodit, že ten, kdo obohacení získal (žalovaný), nejednal v dobré víře. Výši těchto užitků pak účastníci učinili nespornou.

Pokud se týká bezdůvodného obohacení z neplatné smlouvy o devizovém úvěru pak nesporně do výše částky poskytnuté žalovaným žalobci a žalobcem následně žalovanému vrácené (jistina) nemůže již být nárok žalobce na vydání bezdůvodného obohacení důvodný.

Jak výše uvedeno, odvolací soud ve zrušovacím usnesení konstatoval obranu žalovaného založenou na tvrzeném započtení pohledávky do výše Kč 599,988.650,- na pohledávku žalobce a uložil soudu I. stupně v dalším řízení důvodnost této obrany vyhodnotit. Soud I. stupně úkon žalovaného vyhodnotil jako nedostatečně určitý s tím, že „pohledávku žalovaný postoupil vedlejšímu účastníkovi“. Doplnil dále, že ostatně žalovaný o vrácení plnění ve smyslu § 563 obč.zák. žalobce nepožádal.

Odvolací soud při jednání opakoval dokazování čtením listin předkládaných žalovaným k důkazu provedeného zápočtu. Z podání ze dne 24.9.2001 zjistil, že žalovaný in eventum, podle § 98 o.s.ř. a § 451 a § 457 obč.zák. uplatňuje vůči žalobci „kompenzační nárok ve výši 599,988.650,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 14,4 % p.a. od 6.2.1998“, plnění poskytnuté žalobci podle smlouvy o devizovém úvěru ze dne 30.1.1998 s úrokem ode dne plnění. Podáním ze dne 1.2.2002 kompenzační nárok opakovaně vymezil a doplnil, že ke dni 6.2.2002 se započítávaná pohledávka setkala s pohledávkou žalobce „vyplývající ze splacení

části privatizačního úvěru prostřednictvím plnění z devizového úvěru na základě neplatné Smlouvy o převzetí dluhu". Zdůraznil, že již podáním ze dne 24.9.2001 uplatnil vůči žalobci kompenzační nárok „vůči nárokům žalobce uplatňovaným předmětnou žalobou“. Nesporně žalovaný v těchto podáních projevil vůli započíst svou pohledávku vůči pohledávce žalobce, přičemž uvedený úkon učiněný vůči soudu, lze posoudit v souladu s § 98 o.s.ř. a §41 odst.3 o.s.ř. jako obranu proti návrhu, zápočet učiněný vůči žalobci okamžikem, kdy se o tomto úkonu v řízení dozvěděl. Pokud se týká obsahových náležitostí úkonu, pak tyto se řídí obecnými ustanoveními občanského zákoníku kladoucími důraz na určitost a srozumitelnost právních úkonů. Podle názoru odvolacího soudu je obsah podání žalovaného ze dne 24.9.2001 a 1.2.2002 v části vyjadřující vůli započíst svou pohledávku ve výši Kč 599,988.650,- vůči pohledávce žalobce vymezené jako „plnění z devizového úvěru uplatňované předmětnou žalobou“ dostatečně určitý. V tomto hodnocení se tudíž odvolací soud neztotožnil s názorem soudu I. stupně. Soud I. stupně neplatnost započtení dále shledal (nad rámec vyhodnocení jeho platnosti z hlediska § 37 obč.zák.) v tom, že žalovaný neučinil dosud svou pohledávku splatnou. Podle § 359 obch.zák., proti pohledávce splatné nelze započíst pohledávku nesplatnou, ledaže jde o pohledávku vůči dlužníku, který není schopen plnit své peněžité závazky. Konstatoval-li soud I. stupně s přihlédnutím k § 563 obč.zák., že pohledávka žalovaného v okamžiku započtení nebyla dosud splatná neplatnost provedeného zápočtu, nelze tento závěr v relaci na ustanovení § 359 obch.zák. přezkoumat, je-li zřejmé, že žalovaný tvrdil, že projev započtení učinil v době, kdy dlužník nebyl schopen plnit své závazky a toto tvrzení prokazoval listinami (žádost úpadce o posečkání daně). Vzhledem k závěru, který soud I. stupně učinil, nebylo ani vyhodnoceno tvrzení o postoupení pohledávky žalovaného na ČKA. V tomto směru se tudíž jeví napadený rozsudek jako nepřezkoumatelný.

Nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů se dále jeví rozsudek v části přiznaného příslušenství. Na základě jaké úvahy soud I. stupně přiznal žalobci právo na úrok z prodlení není z obsahu odůvodnění napadeného rozsudku vůbec zřejmé.

Odvolací soud proto v části nároku dotčeného započtením a v části příslušenství přiznaného soudem I. stupně neshledal důvody pro potvrzení či pro změnu rozsudku v uvedeném rozsahu a proto rozsudek v odpovídající části zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení. V rámci řízení soud I. stupně, po poučení dle § 118a o.s.ř., zjistí skutečnosti rozhodné pro závěr o účinném započtení pohledávky žalovaného, v rámci jeho uplatněné obrany a tyto vyhodnotí ve vztahu k požadavku žalobce na vydání bezdůvodného obohacení, které žalovaný získal z neplatné smlouvy o devizovém úvěru. Dále rovněž posoudí a vyhodnotí důvodnost požadavku na úhradu příslušenství žalovaného peněžitého plnění.

Výrokem závislým na výroku ve věci samé je rozhodnutí o nákladech řízení. Vzhledem k výše uvedenému, odvolací soud k odvolání žalobce zrušil rovněž rozsudek soudu I. stupně v části rozhodnutí o nákladech řízení.

V novém rozhodnutí rozhodne soud I. stupně nově o nákladech řízení před soudy obou stupňů.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí v části bodu I. výroku je dovolání k Nejvyššímu soudu ČR přípustné, pokud dovolací soud dospěje k závěru, že má ve věci samé po právní stránce zásadní význam; dovolání lze podat u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu

Proti bodu II. výroku rozsudku není dovolání přípustné.

V Praze dne 12. prosince 2007

JUDr. Daniela M e n c l o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

